
Stefanii Sempołowskiej

Dzielnice: Śródmieście

Osiedla: Śródmieście Południowe

Atrybuty: Nazwy pamiątkowe Od polskich postaci historycznych

Rok utworzenia nazwy: 1957

Opis

Stefania Aniela Sempołowska (1869-1944) - pedagog, działaczka społeczna, dziennikarka, pisarka, opiekunka więźniów politycznych. Wywodziła się z ziemiańskiej rodziny osiadłej w Poloniszu niedaleko Koła (była daleką krewną Emilii Szczanieckiej), wychowywała w domu dziadków nad Gopłem. Jako dziewięciolatka zamieszkała wraz z matką i siostrami w stolicy. Tu w 1884 roku ukończyła pensję Jadwigi Papi, po czym zdała egzamin na patent nauczycielki przed specjalną komisją rządową. Przez pewien czas była guwernantką w rodzinie Leopolda Kronenberga, uzupełniając swoje wykształcenie na Uniwersytecie Latającym pod kierunkiem Władysława Smoleńskiego oraz Ludwika Krzywickiego. W tym czasie mieszkała w kamienicy przy ul. Świętokrzyskiej 17, gdzie w 1895 roku założyła tajną szkołę dla dziewcząt, której program był odpowiednikiem 6-klasowego gimnazjum. Wykładała tam geografię, uczyła czytania i rysowania map a także przeprowadzała liczne wycieczki krajoznawcze. Doprowadziła do założenia wypożyczalni pomocy szkolnych, opublikowała również kilka książek będących swego rodzaju parapodręcznikami. Była członkiem Wydziału Czytelni Bezpłatnych Warszawskiego Towarzystwa Dobroczynności, zajmowała się również opieką nad więźniami politycznymi, za co została osadzona na kobiecym oddziale Pawiaka (tzw. Serbii). Zwolniona na podstawie fałszywego zaświadczenia o stanie zdrowia, dalej działała w konspiracji. Wspólnie ze swoim życiowym partnerem, prawnikiem Stanisławem Patkiem, podczas Rewolucji 1905 roku kierowała Kołem Obrońców w Sprawach Politycznych, który miał swoją siedzibę przy ul. Królewskiej 25. Od 1913 roku redagowała i wydawała ilustrowany dwutygodnik dla młodzieży ""Z bliska i z daleka"". Podczas I wojny światowej wspólnie z Tadeuszem Rechniewskim założyła w stolicy Uniwersytet Ludowy. Po wojnie zamieszkała w kamienicy przy ul. Smolnej 7. Chociaż oficjalnie nie należała do żadnej partii, sympatyzowała ze skrajną lewicą. współpracowała też z Komunistyczną Partią Polski przy redagowaniu list więźniów politycznych przeznaczonych do wymiany z ZSRR. Zdecydowanie sprzeciwiała się polityce Marszałka Józefa Piłsudskiego, żądając w liście otwartym interwencji w sprawie licznych prześladowań politycznych. Efektem tego wystąpienia była inwigilacja a w 1931 roku cofnięcie uprawnień nauczycielskich. Działała więc nielegalnie. Jej ostatnim, przedwojennym osiągnięciem, było utworzenie powązkowskiego oddziału Biblioteki Publicznej. Okres wojny obronnej spędziła w swoim mieszkaniu, gdzie urządziła kwaterę dla obrońców pobliskiego Mostu Poniatowskiego. Później zmuszona była ukrywać się przed Gestapo. Nie przeszkodziło jej to w napisaniu listu do Józefa Stalina, w którym wyrażała swój sprzeciw w związku z aresztowaniem polskich intelektualistów we Lwowie. Od jesieni

1940 roku w swoim mieszkaniu ukrywała uciekinierów z getta, którym organizowała również fałszywe dokumenty. W swym dorobku miała liczne prace poświęcone ukochanemu miastu ("Warszawa wczoraj i dziś", "Przewodnik po Powązkach") a także "Z tajemnic Ciemnogrodu", "Niedola młodzieży w szkole galicyjskiej", "Na ratunek". Zmarła w stolicy po długiej i ciężkiej chorobie.

Spoczywa:

Cmentarz Powązkowski, kwatery 180, rząd VI, miejsce 22\23.

Upamiętnienia:

Aleje Jerozolimskie 2 - głaz przed budynkiem, w którym niegdyś mieszkała.

W latach 1947.02.19-1950 patronowała obecnej ul. Smolnej.

Ciekawostki

Stan obecny:

Osiedle Latawiec. Powstało w 1953-5 wg proj. Eleonory Sekreckiej, jako mniej reprezentacyjna część osiedla MDM. Nazwa wzięła się od kształtu osiedla, ograniczonego ulicami Armii Krajowej Marszałkowską - Mokotowską Koszykową. Część domów ma na parterze punkty usługowe i sklepy.

Nr 2a: Przedszkole z Oddziałami Integracyjnymi Nr 20.

Nr 3: Blok osiedla Latawiec.

Nr 4: Zespół Szkół Nr 60.

Szkoła Podstawowa Nr 48.

Gimnazjum Nr 41.

Szkoła sportowa. Dzieci trenują łyżwiarstwo figurowe, pływanie i siatkówkę.

Data nadania nazwy: 1957.05.28
